

Granskningspromemoria 2011

Stockholms Hamn AB

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelser ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemorior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Särskilda granskningar som sker under året publiceras löpande som ”revisionsrapporter” och i vissa fall som ”promemorior”.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN

Revisionskontoret

www.stockholm.se/revision

Besöksadress: Hantverkargatan 3 D, 1 tr.

Postadress: 105 35 Stockholm

Telefon: 08-508 29 000

Fax: 08-508 29 399

Innehåll	Sid
1 Redogörelse för granskningens planering och genomförande.....	1
2 Redogörelse för granskningsresultatet	1
2.1 Fördjupad granskning	1
2.1.1 Förtroendekänsliga området.....	1
2.1.2 Klagomålshantering	2
2.1.3 Granskning av strategiskt viktiga upphandlingar	3
2.2 Grundläggande granskning	4
2.2.1 Bolagets arbete med internkontroll	4
2.2.2 Bolagets ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat.....	4
2.2.3 Uppföljning av ägardirektiv och uppdrag.....	7
2.2.4 Uppföljning av tidigare års granskning.....	7

Bilaga: Revisionsrapport ”Granskning av strategiskt viktiga upphandlingar hos Stockholms Hamn AB”

I Redogörelse för granskningens planering och genomförande

Årets granskningsinsats har planerats tillsammans med samtliga lekman-revisorer vid ett planeringsmöte den 19 maj 2011. Vid planeringsmöte den 8 juni 2011 avseende Stockholms Hamn informerade lekmanrevisorn om det granskningsuppdrag han givit revisionskontoret. Den auktoriserade revisorn presenterade sin Granskningsplanerings-PM. I övrigt har informationsutbyte skett mellan samtliga involverade i revisions- och granskningsarbetet. Resultatet av granskningen av intern kontroll och delårsbokslutet per 2011-08-31 rapporterades vid ett gemensamt avstämningsmöte den 4 oktober 2011, där representanter från bolagets ledningsgrupp deltog. Även representanter från moderbolaget Stockholms Stadshus AB deltog vid mötet.

Under granskningsåret har revisionskontoret sammanträffat med representanter från bolaget i samband med information och avstämning av genomförda granskningar. Slutrevisionsmöte äger rum den 9 februari 2012.

Granskningspromemorian har faktakontrollerats av bolaget.

2 Redogörelse för granskningsresultatet

2.1 Fördjupad granskning

2.1.1 Förtroendekänsliga området

Under år 2010 genomförde revisionskontoret granskningar av delar av det förtroendekänsliga området, bland annat granskades representation, kontokortsanvändning, resor och bisysslor. År 2011 har en fortsatt granskning skett inom området nämligen av ersättningar utöver ordinarie månadslön.

Granskningen har utgått från datafiler från bolagen med uppgifter om ersättningar utöver lön för perioden juli 2010 – juni 2011. Först har en analytisk granskning skett av datafilerna för urval av intressanta lönearter exempelvis regelbundna övertidsersättningar, engångsersättningar, avgångsvederlag mm. Därefter har substansgranskning skett av utvalda ersättningar varvid granskning skett av underlag för att konstatera om bolagets riktlinjer och beslutsordning följs och om det finns fungerande och dokumenterade rutiner och kontroller samt om uppföljningar genomförs.

Iakttagelser

De vanligast förekommande ersättningarna utöver ordinarie månadslön utgörs av övertidsersättningar samt av olika typer av avtalsenliga lönetillägg. Revisionskontorets granskning har koncentrerats till dessa ersättningstyper.

Övertidsersättningarna återfinns främst vid containerhamnen, bevaknings- och trafikcentralen (BTC) samt vid bolagets enhet för fastighetservice. Lönetilläggen återfinns inom containerverksamheten.

Bolaget har dokumenterade rutiner samt skrivna avtal för hantering av övertidsersättningar och lönetillägg. Bolaget har elektronisk lönehantering och godkännande av ersättningar och tillägg görs digitalt av närmast överordnande chef.

Revisionskontoret har genom stickprov granskat hanteringen av övertidsersättningarna vid containerhamnen och BTC. Kontroll har gjorts av att övertidsersättningar har godkänts av närmast överordnad chef. Därtill har övertiden och lönetilläggen stämts av mot upprättade arbetsscheman. Inga avvikelser noterades vid den verifierande granskningen.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Revisionskontoret kan konstatera att det vid bolaget finns riktlinjer och avtal. Vid genomförda stickprovskontroller noterades inte några avvikelser. Kontorets bedömning är att den interna kontrollen i hanteringen av övertidsersättningar och lönetillägg är tillräcklig.

2.1.2 Klagomålshantering

Revisionskontoret har genomfört en granskning av hur bolaget hanterar klagomål och synpunkter. I stadens kvalitetsstrategi ingår en systematisk hantering av förbättringsförslag, synpunkter och klagomål från invånare och brukare. Alla nämnder och bolag ska ha rutiner för att ta emot och i sitt förbättringsarbete använda synpunkter på sina verksamheter.

Syftet har varit att bedöma om bolaget hanterar klagomål och synpunkter från allmänheten på ett tillfredsställande sätt.

Iakttagelser

Bolaget har dokumenterade rutiner för hantering av klagomål och synpunkter. Bevaknings- och trafikcentralen tar emot de flesta klagomålen, oftast genom telefonsamtal. Klagomålen avser främst rök, buller eller lukt från fartyg. Samtliga klagomål registreras i bolagets avvikelshanteringssystem. I systemet anges även vilka åtgärder som kommer vidtas eller har vidtagits för att undvika liknande klagomål i framtiden.

En sammanställning över inkomna klagomål redovisas för bolagets ledningsgrupp minst en gång per år. Därtill redovisas vilka åtgärder som vidtagits.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Enligt revisionskontorets bedömning har bolaget väl fungerande rutiner för hantering av inkomna klagomål och synpunkter.

2.1.3 Granskning av strategiskt viktiga upphandlingar

Ernst & Young har på uppdrag av revisionskontoret granskat bolagets upphandlingsverksamhet, bland annat med fokus på ställda miljökrav. I uppdraget har ingått att granska två upphandlingar.

Syftet med granskningen är att bedöma om bolaget följer gällande lagstiftning, och stadens upphandlingspolicy samt stadens miljöprogram.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Bolaget har de styrande dokument och rutiner som är en förutsättning för att upphandlingsverksamheten ska kunna bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning, och stadens upphandlingspolicy. Likaså har bolaget riktlinjer och ett arbetssätt som krävs för att säkerställa att miljökrav beaktas vid upphandlingarna.

Den interna kontrollen i bolagets upphandlingsverksamhet är enligt revisionskontorets bedömning tillräcklig. Den verifierande granskningen av de två upphandlingarna visar att lagstiftningen och upphandlingspolicyen i allt väsentligt efterlevs. Några förbättringsområden har dock identifierats. Bolagets uppföljningar av gjorda upphandlingar och inköp kan göras mer systematiskt. Vidare bör miljöexpertis utnyttjas i större omfattning som stöd i kvalitetssäkringen av ställda miljökrav i förfrågningsunderlagen.

För ytterligare information om granskningen hänvisas till bifogad revisionsrapport "Granskning av strategiskt viktiga upphandlingar hos Stockholms Hamn AB"

2.2 Grundläggande granskning

2.2.1 Bolagets arbete med internkontroll

Bolagets kvalitetsledningssystem och miljöledningssystem är certifierat enligt ISO 9001:2008 respektive ISO 14001:2004. Externa kvalitetsrevisorer genomför revisioner av de båda systemens tillämpning en gång per år. Därtill genomför bolagets internrevisorer årliga granskningar utifrån en fastställd revisionsplan.

Bolagets internrevisorer har under året granskat 35 leverantörsfakturor. Bland annat har det kontrollerats att upphandlade leverantörer anlåtats, att skriftliga beställningar finns och att dessa är fullständigt ifyllda samt att fakturerat pris överensstämmer med beställningen. Vidare har en stickprovskontroll av de anställdas bisysslor genomförts. Därtill har det kontrollerats att bolagets mall för projektdirektiv följs för projekt överstigande 100 000 kr.

Utöver genomförda internkontroller har bolaget ett avvikelshanteringssystem där identifierade brister och förbättringsförslag dokumenteras för att användas i den löpande verksamhetsutvecklingen.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Bolagets arbete med att kontrollera och förstärka den interna kontrollen i sina processer sker på ett systematiskt sätt.

Resultatet av kontrollerna redovisas för bolagets ledningsgrupp en gång om året. Enligt revisionskontorets uppfattning bör även styrelsen få information om granskningsresultatet.

2.2.2 Bolagets ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat

Revisionskontoret har granskat tertialrapporter och bokslut med inriktning på bolagets prognoser och resultat efter finansnetto. Av nedanstående tabeller framgår bland annat kommunfullmäktiges och koncernstyrelsens krav på resultat enligt budget 2011 och bolagets prognoser över resultat och investeringar. Efter att kommunfullmäktige fastställde sitt resultatkrav på Stockholms Hamn

kunde bolaget notera en omsättningsökning varför styrelsen beslutade att budgetera för ett 6,1 mnkr bättre resultat.

Resultat efter finansnetto 2011 (mnkr)

Kf:s budget S-hus budget	Bolagets budget	Prognos T1	Prognos T2	Bokslut
47,0	53,1	66,2	77,4	106,9

För verksamhetsåret 2011 redovisas en positiv resultatavvikelse mot budget med 53,8 mnkr. Resultatförbättringen återfinns både på kostnads- och intäktssidan. Kostnaderna blev närmare 30 mnkr lägre än budget och intäkterna knappt 20 mnkr högre än budgeterat. Även de finansiella kostnaderna blev lägre än budget.

Kostnadsavvikelsen förklaras främst av låga kostnader för snöröjning och halkbekämpning, lägre pensions- och personalkostnader samt av lägre konsultkostnader. Hälften av den positiva avvikelsen på intäktssidan utgörs av ökade hyresintäkter. Vakansgraden ligger på 2,6 %, vilket nästan är en halvering jämfört med föregående år. Resterande del av intäktsökningen förklaras av ökade godsvolymer samt att utvecklingen av passagerartrafiken har varit positiv under året.

Årets resultat blev närmare 30 mnkr bättre än vad som förutspåddes i prognos 2. Årets intäkter ligger i nivå med de prognoser som har lämnats under året. Det är på kostnadssidan prognosavvikelsen återfinns. Avvikelsen förklaras till en del av att förväntade kostnader för snö- och halkbekämpning blev lägre än beräknat. Lägre pensionskostnader är en annan förklaring till prognosavvikelsen. Att kostnaderna för pensionerna blev lägre fick bolaget information om efter att prognos 2 upprättades.

Investeringar (mnkr)

Bolagets budget	Prognos T1	Prognos T2	Bokslut
348,1	361,8	355,5	305,7

Av tabellen ovan framgår att investeringarna blev lägre än budget. Avvikelserna förklaras främst av förseningar i investeringsprojekten Värtapiren och Norvik. Förseningarna förklaras av att miljöprövningsprocesserna har dragit ut på tiden.

I likhet med föregående år har lämnade prognoser inte varit helt tillförlitliga.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Revisionskontoret kan konstatera att bolaget överträffar kommunfullmäktiges resultatkrav. Däremot har bolagets ekonomiska prognoser inte varit helt tillförlitliga under året.

Bolagets uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål

Inom ramen för ILS, Stockholms stads system för ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi, har kommunfullmäktige fastställt tre inriktningsmål och 13 verksamhetsmål. Kopplat till verksamhetsmålen har även ett antal indikatorer fastställts. Genom indikatorerna mäts i vilken utsträckning stadens nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. De indikatorer som bolagen omfattas av framgår av kommunfullmäktiges budget samt av den budget koncernstyrelsen har antagit för bolagssektorn. Respektive bolag ska ange årsmål för sina indikatorer. Rapportering av målen och måluppfyllelsen ska ske i planerings- och uppföljningsverktyget ILS-webb.

Revisionskontoret har granskat om bolaget styrelse har formulerat årsmål för respektive indikator, att målen följs upp på ett systematiskt sätt samt om måluppfyllelsen redovisas för styrelsen. Vidare har revisionskontoret bedömt om större avvikelser mot budget har analyserats och förklarats på ett tillfredsställande sätt.

Iakttagelser

Bolaget omfattas av 18 indikatorer. För dessa indikatorer har bolaget fastställt årsmål. Årsmålen redovisas i ILS-webb samt i bolagets budget som är antagen av styrelsen.

I enlighet med moderbolagets anvisningar har bolaget redovisat måluppfyllelsegraden för ett antal indikator i tertialrapport 2. Årsmålen för dessa indikatorer har uppfyllts.

För verksamhetsåret 2011 har bolaget nått uppsatta årsmål för 15 indikatorer. De indikatorer som mäter miljömålen för bolagets fordonspark har inte uppfyllts helt. Det gäller bland annat andel elbilar och andel fordon som drivs med förnyelsebara drivmedel. Enligt bolaget kommer ytterligare en elbil att anskaffas under 2012.

Måluppfyllelsen för respektive indikator kommer att redovisas för styrelsen i samband med att årsredovisningen presenteras. För de årsmål som inte har uppfyllts redovisas förklaringar till avvikelserna.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Revisionskontoret bedömer att bolaget i huvudsak har uppnått årsmålen för kommunfullmäktiges indikatorer och bolaget bidrar till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås.

2.2.3 Uppföljning av ägardirektiv och uppdrag

Revisionskontoret har översiktligt följt upp hur bolaget arbetat med kommunfullmäktiges mål och ägardirektiv för perioden 2011-2013. Bolaget ska bland annat

- Fortsätta arbetet med utvecklingsprojekten Värtan/Frihamnen i Nynäshamn och Kapellskär.
- Fortsätta utvecklingen och upprustningen av stadens innerstadskajer.
- Delta i arbetet med en ny stadsövergripande kajstrategi.

Iakttagelser

Arbetet med utvecklingsprojekten pågår liksom upprustningen av innerstadskajerna. Arbetet med kajstrategin sker tillsammans med exploateringskontoret, idrottsförvaltningen och trafikkontoret. Tillsammans har de bland annat inventerat stadens strandnära mark och kajer.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Revisionskontorets bedömning är att bolaget arbetar aktivt med att genomföra ägarens direktiv.

2.2.4 Uppföljning av tidigare års granskning

Revisionskontoret genomförde föregående år en granskning av bolagets representation. Granskningen visade att bolaget har antagit ett regelverk för representation som överensstämmer med stadens regelverk inom området. Stickprovsgranskningen av ett antal verifikationer visade att bolagets regelverk inte följdes till alla delar. Revisionskontoret kunde notera att det saknades notering om syfte och deltagare på ett stort antal underlag. Den interna kontrollen inom representationsområdet bedömdes därför inte vara helt tillräcklig.

Under 2011 har revisionskontoret genomfört en uppföljande granskning. Denna visar att bolaget har stärkt den interna kontrollen i hanteringen. Till samtliga granskade representationsfakturor finns uppgift om syfte och deltagare.

Lars-Erik Örsing
Biträdande stadsrevisor

Mats Bergqvist
Certifierad kommunal revisor